

VOORUITOPIA

**VERBINDING
IN VERWARRING**

Uitgeverij Academia Press
Ampla House
Coupure Rechts 88
9000 Gent
België

www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimedialdivisie van Uitgeverij Lannoo nv.

Kunstencentrum Vooruit
vooruit.be

isbn 9789401463911
D/2019/45/457
nur 740

Hind Fraihi
Vooruitopia. Verbinding in verwarring
Gent, Academia Press, 2019, 45 p.

Eerste druk, 2019

Vormgeving cover: Bénédicte Mertens
Vormgeving binnenwerk: Studio Lannoo
Zetwerk binnenwerk: Ann Vande Weghe
Vertaling: Jonathan William Beaton

© Hind Fraihi & Uitgeverij Lannoo nv, Tielt

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Hind
Fraihi**

Verbinding
in verwarring

VOORUITOPIA

ACADEMIA
PRESS

VOORUIT

VOORWOORD

Met de waarschuwing voor het opkomende moslimextremisme in haar boek *Undercover in Klein-Marokko: achter de gesloten deuren van de radicale islam* alarmeerde zij al in 2006 de goegemeente. Wij bleven toen zowat allemaal Oost-Indisch doof. Door de aanslagen van 22 maart weten we ondertussen wel beter. Hieruit bleek nogmaals dat dië kunstenaars, denkers en schrijvers die midden de samenleving willen staan, de rimpels in het water al vroeger aanvoelen, terwijl publiek en beleid pas reageren als de golven even onstuimig als onhandelbaar zijn geworden.

Vooruit is sinds begin 2017 erkend als kunstinstituut - naast deSingel, de Ancienne Belgique, Het Kunsthuis (Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen), Brussels Philharmonic, het Concertgebouw Brugge en het Antwerp Symphonic Orchestra. Dat is een hele eer maar vraagt tegelijk nog meer verantwoordelijkheid. Tegenover de hedendaagse kunsten en de (vooral jonge) kunstenaars uiteraard, maar evenzeer tegenover de samenleving. Vooruit wil een actieve speler in de samenleving zijn, een geëngageerde organisatie die binnen de huidige turbulente maatschappelijke context inzet op duurzaamheid en gastvrijheid, op diversiteit en solidariteit.

Wil je als kunstinstituut zorg kunnen dragen voor de toekomstige generaties - van publiek tot kunstenaars, dan moet je aanvoelen wat broeit en knettert in de huidige samenleving. Het

Stadsatelier van Vooruit, een groep jonge kunstenaars die de publieke ruimte als hun werkplaats beschouwt, is onze antenne. Dat geldt evenzeer voor Vooruits schrijver in residentie; zij - de keuze voor een vrouw is bewust - reflecteert, signaleert en confronteert. De schrijver in residentie breekt tijdens haar termijn van 1 jaar meermaals en in verschillende gedaanten in de programmatie van Vooruit in. Op het eind van het jaar zet ze de puntjes op de i met het slotakkoord 'Vooruitopia', het essay dat Vooruit een spiegel voorhoudt. Dit resultaat is een werkdocument dat Vooruit verplicht werk te blijven maken van zijn normen en waarden als kunstinstelling. Een document waar jullie als artiest, publiek, partner en subsidiënt, mee inzage in krijgen.

Hind Fraihi was in 2017 Vooruits eerste schrijver in residentie. Haar thema droeg de vlag 'verbinding in verwarring'. Zij wil eerst de vinger op de pols van de verwarring leggen, om daarna des te beter te kunnen verbinden. Daar kan Vooruit, en wij niet alleen, de nodige lessen uit trekken. Om zo hopelijk al wat vroeger de rimpels op het water aan te voelen.

Vooruits schrijver in residentie is een klokkenluider.

Peter Van den Eede

Literatuur / Actualiteit Vooruit

“

“So many white people, it’s crazy”

De Amerikaanse rapper Anderson .Paak op het podium van Pukkelpop

Kijk de volgende keer op een toneelstuk, dansvoorstelling of concert maar eens goed om u heen. Het is een zee van witte mensen die staart naar een podium waar andere witte mensen het beste van zichzelf geven. De artiest of het gezelschap werd geboekt door een medewerker van een cultureel centrum die, net als het merendeel van zijn of haar collega’s, wit is. De directie is eenzijdig wit, evenals de raad van bestuur. Cultuurjournalisten en recensenten zijn haast allemaal wit. Pas op het niveau van de security en de schoonmaak kom je de meeste ‘exotische’ namen tegen. Kijk vervolgens eens goed om u heen als u weer naar huis loopt en let op de vele talen, geloofsovertuigingen, wereldvisies en kleuren die rondom u bewegen op diezelfde straten, in diezelfde bussen en trams.

Laat die tegenstelling nu even inzinken. Waarom stopt de diversiteit die in zoveel steden en dorpen doet bruisen, botsen, discussiëren, genieten en lachen op de drempel van culturele instellingen als de Vooruit? En wat betekent dat overwegend witte biotoop voor onze visie op cultuur? Die van ons en die van de anderen.

Het antwoord ligt in wat de eeuwigdurende cyclus van de cultuur lijkt te zijn. Theater, dans, muziek, literatuur,... lokken in

de eerste plaats een overwegend wit, progressief en hoogopgeleid publiek. Hun smaak bepaalt wat er te zien en te beluisteren valt. Zij worden op hun wenken bediend door een leger programmeurs, theatermakers, dramaturgen, muzikanten, schrijvers, poëten en choreografen die op hun beurt ook weer wit, progressief en hoogopgeleid zijn. De dominante visie op wat kwalitatieve kunst nu eigenlijk is, wordt in feite beperkt tot de mening van een kleine, bevoorrechte club.

Dat men anno 2017 nog steeds spreekt van zaken als pakweg ‘minderhedenliteratuur’ en ‘etnisch theater’, geeft aan hoe wit nog steeds gezien wordt als de norm. Hoe alles wat anders (lees niet-Westers is) een label moet krijgen dat het onderscheidt van de dominante stroming.

Er is echter een zandkorrel gevallen in de machine die de eeuwigdurende cyclus gaande houdt. Een kruimeltje dat steeds maar groter wordt en uiteindelijk die goed geoliede machine zal doen vastlopen onder gesputter met dampende stoomwolken. Het witte publiek van de culturele instellingen vergrijsd zienderogen. Het is een kwestie van tijd of de wereld van de kunst is de voeling met de wereld buiten zijn deuren volledig kwijt gespeeld. Dianne Zuidema, directeur van de Stadsschouwburg Amsterdam, verwoordt het zo. “Een wit publiek wordt nog niet overal gevoeld als een probleem, omdat het publiek nog niet in aantal afneemt. Maar over vijf of tien jaar is dat gegarandeerd wel zo, als we er niets aan doen. Maar los van dit argument zouden we er veel